

STANISŁAW ZAJCHOWSKI*, AGATA GROCHOWSKA*,
JOLANTA TOMASZEWSKA*, JACEK MIROWSKI*, JOANNA RYSZKOWSKA**

WPŁYW CZYNNIKÓW ŚRODOWISKOWYCH NA WŁAŚCIWOŚCI MECHANICZNE KOMPOZYTÓW POLIMEROWO – DRZEWNYCH (WPC)

THE INFLUENCE OF ENVIRONMENT FACTORS ON MECHANICAL PROPERTIES OF WPC COMPOSITES

Streszczenie

W niniejszej pracy zbadano wpływ przebywania w wodzie kompozytów polimerowo – drzewnych na zmiany masy, długości, twardości oraz udarności. Do badań wykorzystano cztery rodzaje kompozytów – różniące się ilością napełniacza drzewnego oraz otrzymane za pomocą odmiennych metod przetwórstwa. Analiza otrzymanych wyników pozwala stwierdzić, że moczenie w wodzie działa niekorzystnie na WPC, zmiana właściwości zależy również od zawartości napełniacza drzewnego. Nie zauważono jednak różnic we właściwościach w przypadku stosowania różnej temperatury wytłaczania osnowy PVC. Kompozyty otrzymane poprzez wytłaczanie oraz wtryskiwanie charakteryzują się gorszymi właściwościami, niż otrzymane jedynie przez wtryskiwanie.

Słowa kluczowe: kompozyty polimerowo – drzewne, właściwości mechaniczne, działanie czynników środowiskowych.

Abstract

The studies of the influence of WPC wetting on changes in weight, length, stiffness, impact resistance and were described in this thesis. Four kinds of WPC (different: content of wood flour and methods of processing) were used in our researches. From analyse of the results it was stated, that wetting process has a negative influence on WPC. The content of wood flour is also connected with properties' changes, but different temperature of extrusion does not have a significant influence. WPC obtained by both extrusion and injection are characterised to envince worse properties than WPC obtained only by injection.

Keywords: wood – flour composites, wetting, mechanical properties.

* Dr Stanisław Zajchowski, Agata Grochowska, dr inż. Jolanta Tomaszewska, mgr inż. Jacek Mirowski, WTiCh Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy.

** Dr inż. Joanna Ryszkowska, Wydział Inżynierii Materiałowej, Politechnika Warszawska.

1. Wstęp

Kompozyty polimerowo – drzewne (WPC) – to tworzywa polimerowe z napełniaczem pochodzenia drzewnego. Produkty wykonane z WPC cieszą się coraz większym zainteresowaniem, zwłaszcza w USA oraz w Europie Zachodniej. Wyroby z WPC np. płyty, altany, tarasy, mosty, moła itp., przeznaczone głównie do zastosowania zewnętrznego, narażone są na działanie czynników środowiskowych m.in. wody. O absorpcji wody decyduje zawartość napełniacza drzewnego – zwiększenie stopnia napełnienia z 10% do 50% powoduje nawet pięciokrotny wzrost nasiąkliwości [1]. Moczenie w wodzie oraz ilość napełniacza oddziałują na właściwości kompozytów polimerowo – drzewnych m.in. na gęstość, sztywność, udarność, twardość i właściwości mechaniczne przy statycznym rozciąganiu [2]. Celem niniejszej pracy było określenie wpływu wody na zmianę właściwości mechanicznych kompozytów polimerowo-drzewnych na osnowie PVC otrzymanych różnymi metodami przetwórstwa i zawierających różne ilości napełniacza.

2. Część doświadczalna

2.1. Metodyka

Do badań wykorzystano mieszankę produkcyjną PVC dry blend prod. Anwil S.A. we Włocławku oraz mączkę drzewną Lignocel C120 prod. J. Rettenmaier & Söhne GmbH Co. Kompozyty na osnowie PVC zawierające 30% i 40% napełniacza przygotowano dwoma sposobami: jednoetapowo metodą wtryskiwania oraz dwuetapowo metodą wytłaczania PVC w celu otrzymania granulatu i wtryskiwania tego granulatu razem z mączką drzewną.

Wytłaczanie PVC prowadzono w temperaturze 140°C i 185°C przy pomocy wytłaczarki jednoślismakowej T-32. Wtryskiwanie prowadzono na wtryskarce Wh – 80Ap w temperaturze 180°C. Sposoby przygotowania i skład kompozytów opisano w tabeli (tab.1.):

Tabela 1

Skład i sposoby przygotowania kompozytów polimerowo - drzewnych

Skład	Metoda otrzymywania	Seria
70% PVC + 30% Lignocel C120	wtryskiwanie	99
60% PVC + 40% Lignocel C120	wtryskiwanie	100
70% PVC + 30% Lignocel C120	wytłaczanie PVC temp. 140°C, wtryskiwanie	Z
70% PVC + 30% Lignocel C120	wytłaczanie PVC temp. 185°C, wtryskiwanie	N

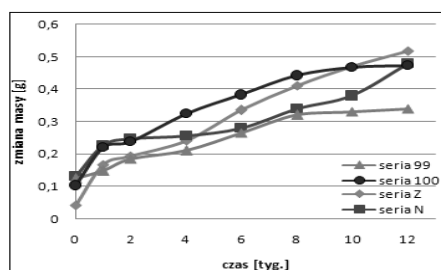
Próbki w kształcie wiosełek o znormalizowanych wymiarach (wg EN ISO 527-2-1996, o długości ≤ 150mm), umieszczono w wodzie i po upływie 24 godz., 1., 2., 4., 6., 8., 10., 12. tygodni wyjmowano po 10 próbek i przeprowadzano badania udarności i twardości.

Oznaczono także zmianę masy i wymiarów kształtek. Przedstawione wyniki są średnią arytmetyczną dla 10. próbek.

2.2. Omówienie wyników

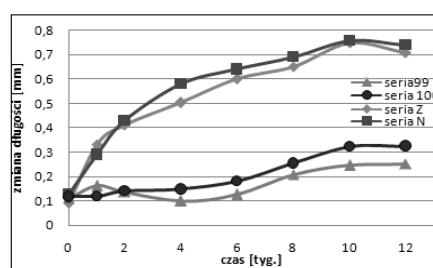
Przedstawiona na wykresie (rys. 1) zależność zmian masy próbek od czasu przebywania w wodzie pozwala stwierdzić, że kompozyty polimerowo – drzewne chłoną wodę. Jej absorpcja zależy od ilości napełniacza. Wraz ze zwiększeniem jego ilości zaobserwowano większe zmiany masy. Sposób przetwórstwa i temperatura wytłaczania osnowy nie mają istotnego wpływu na ilość pochłoniętej wody.

Z zależności przedstawionej na wykresie (rys. 2) wynika że, absorpcja wody powoduje zwiększenie długości kształtek wykonanych z kompozytów polimerowo - drzewnych. Przyrost długości nie zależy od ilości napełniacza ani od temperatury, w której wytłaczano PVC. Zaobserwowano ponadto, iż kompozyty otrzymane jedynie przez wtryskiwanie charakteryzują się mniejszymi zmianami długości.

Rys. 1. Zależność zmiany masy od czasu przebywania w wodzie

Fig. 1. Weight changes versus wetting time

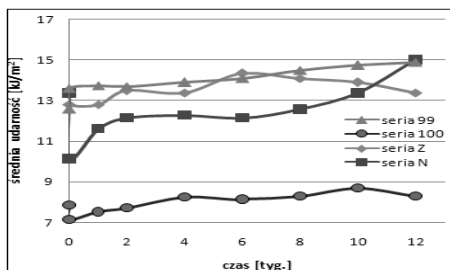

Rys. 2. Zależność zmiany długości od czasu przebywania w wodzie

Fig. 2. Length changes versus wetting time

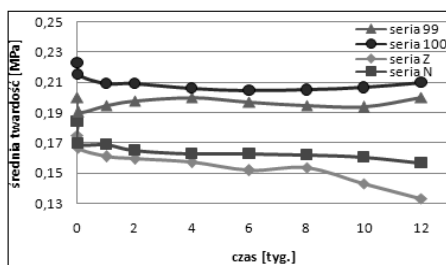
Na wykresie (rys. 3) przedstawiono zależność udarności od czasu przebywania próbek w wodzie. Stwierdzono, że absorpcja wody powoduje nieznaczne podwyższenie udarności. Kompozyty zawierające 40% napełniacza drzewnego charakteryzują się niemal dwukrotnie mniejszą odpornością na uderzenie. Sposób przetwórstwa WPC natomiast nie ma wpływu na otrzymane wyniki.

Z przedstawionej na wykresie (rys. 4) zależności zmiany twardości od czasu przebywania w wodzie wynika, że absorpcja wody powoduje nieznaczne obniżenie twardości. Kompozyty zawierające 40% mączki drzewnej (seria 100) charakteryzują się minimalnie większymi jej wartościami, co pozwala stwierdzić, że twardość nie zależy od ilości napełniacza. Temperatura wytłaczania również nie ma wpływu na zmiany twardości następujące w wyniku przebywania w wodzie. Dla kompozytów otrzymanych jednoetapowo przez wtryskiwanie PVC uzyskano większe wartości twardości, niż dla kompozytów otrzymanych dwuetapowo.

Rys. 3. Zależność udarności od czasu moczenia w wodzie

Fig. 3. Impact resistance versus wetting time

Rys. 4. Zależność twardości od czasu moczenia w wodzie

Fig. 4. Average hardness versus wetting time

3. Wnioski

Na podstawie analizy otrzymanych wyników można stwierdzić, że moczenie w wodzie wpływa na zmianę właściwości mechanicznych WPC, jednak zmiany te są nieduże. Pogorszenie właściwości jest większe w przypadku kompozytów zawierających większe ilości napełniacza drzewnego. Warunki przetwórstwa nie mają natomiast istotnego wpływu na właściwości przetrzymywanych w wodzie próbek wtryskowych WPC. Kompozyty otrzymane dwuetapowo przez wytłaczanie osnowy PVC oraz wtryskiwanie charakteryzują się gorszymi właściwościami mechanicznymi niż kompozyty otrzymane jedynie poprzez wtryskiwanie.

Literatura

- [1] Cyga R., Czaja K., *Kompozyty polimerowo – drzewne z napełniaczem roślinnym*, Przemysł Chemiczny 87/9 (2008), 932-936.
- [2] Zajchowski S., Gozdecki C., Kociszewski M., *Badania właściwości fizycznych i mechanicznych kompozytów polimerowo – drzewnych (WPC)*, Kompozyty (Composites) 5, 2005, 35-39.

Praca była finansowana ze środków na realizację projektu badawczego zamawianego Nr PBZ-MNiSW-5/3/2006.